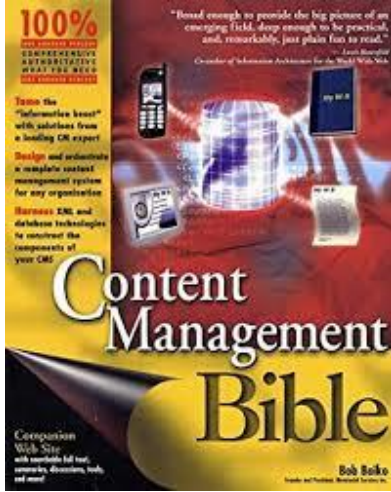

Boiko, B. (2004). Content management bible (2. bs). Indianapolis: Wiley. 1176 s.; ISBN: 978-0-7645-7371-2.

Şahika Eroğlu*

Book Review **Content Management Bible**

This paper aims to review the book titled “Content Management Bible” which was written by one of the pioneering authors in the field of Content Management Systems (CMS). The author, Bob Boiko, is president of Metatorial Services, and head of the MSIM program at the iSchool University of Washington. The author also teaches information systems design, organization management, and content management, guides the reader about the confusing and often frightening processes of creating, implementing, operating, and managing CMS. The concept of content management was explained in the book with all aspects, and

the book covers topics such as processes, implementation, and development of CMS in detail. It is possible to say for the book that it is a very useful resource for all stakeholders in the CMS field.

Bu çalışmada, İçerik Yönetimi Sistemi (İYS) (Content Management System - CMS) konusunda önde gelen uzmanlardan birisi olan Bob Boiko tarafından yazılan “Content Management Bible” başlıklı kitabın tanıtılması amaçlanmıştır. Kitapta içerik yönetimi kavramı tüm yönleriyle ele alınmakla birlikte İYS’nin yapılandırılması, uygulanması ve geliştirilmesi kapsamında konular ayrıntılı bir şekilde işlenmektedir. Yazar Bob Boiko, Metatorial Services Inc. Başkanı ve Washington Üniversitesi iSchool’da bulunan Bilişim Yönetimi Yüksek Lisans Programı (MSIM) program başkanıdır. Bilgi sistemleri tasarımı, organizasyon yönetimi ve içerik yönetimi dersleri veren yazar kitapta bir İYS’yi oluşturma, uygulama, çalıştırma ve yönetme işinin kafa karıştırıcı ve genellikle korkutucu süreçlerinde okuyucularına rehberlik etmektedir. Kitap 2004 yılında orijinal dilinde basılmış henüz Türkçe’ye çevrilmemiştir. Konunun tüm boyutlarını içermesi ve ayrıntılı olarak açıklanması özelliğiyle ilgili paydaşlar açısından oldukça yararlı bir kaynak olarak tanımlanmaktadır.

Gelişen bilgi teknolojileri ile paylaşım olanaklarının artması, bilgi miktarındaki artışı da tetiklemiştir. Bu durum bilginin dağıtımında kullanılan sistem ve araçların da gelişimini sağlamıştır. Bilgi miktarı ve paylaşım olanaklarının artmasına karşın bilgilerin erişimi, düzenlenmesi ve keşfedilebilirliği gittikçe güçleşmeye başlamıştır. Son yıllarda sosyal medya ortamlarının da yaygın olarak kullanılmasıyla önemi daha da artan içerik yönetimi, içerik türleri ve yapılarının nasıl yönetileceğine yönelik bilgileri bünyesinde barındıran bir kavramdır. Kavram genel olarak bilginin bütünleştirilmesine dayandırılmaktadır. Son yıllarda “Bilgi Yönetimi” alanı başta olmak üzere Bilgisayar Bilimleri ve Dijital Pazarlama

*Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. E-posta: sahikaeroglu@hacettepe.edu.tr
Dr., Hacettepe University Department of Information Management, Turkey.

alanlarında da yoğunlukla kullanılan ve çalışılan bu kavram hakkındaki temel bilgi kaynakları oldukça önemlidir. Bu anlamda ayrıntılı bir anlatımla içerik yönetimi kavramını ve içerik yönetimi sistemini anlatan kitap Bilgi ve Belge Yönetimi alanı açısından kullanımı oldukça faydalı olabilecek bir kaynak olarak görülmektedir. Nitekim kaynak Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde verilen İçerik Yönetimi dersi kapsamında da kaynak olarak kullanılmaktadır.

Kitap incelendiğinde 5 bölüm ve 40 üniteden oluştuğu görülmektedir. Kitabın “İçerik Nedir?” başlıklı 1. bölümünde (s. 1-41) içerik, kavramsal olarak değerlendirilerek tüm yönleriyle tanımlanmıştır. Diğer bir ifadeyle içerik kavramı, veri ve bilgi tanımından başlanarak temel dayanak noktaları ile açıklanmıştır. Bu bölümde içerik kavramının veriden farkları tartışılarak konuya yönelik kavramsal bir temel oluşturulması amaçlanmış olup, içeriğin yapısı ve formatı başlıkları altında konunun ayrıntıları irdelenmiştir. 1. bölüm akıcı kurgusu ile içerik kavramının anlaşılmasını netleştirmiştir.

Kitabın 2. bölümünde ise (s. 63-173) “İçerik Yönetimi Nedir?” başlığını taşımakta olup, içerik yönetimi kavramının tanımı ve ortaya çıkışı üzerine değerlendirmelere yer verilmiştir. Önceki bölümde ayrıntılı olarak ele alınan içerik kavramından içerik yönetimi kavramına bu bölümde geçilmiş ve içerik yönetimi kavramı ana hatlarıyla tanımlandıktan sonra tarihsel gelişimi ve organizasyonlar açısından önemi açıklanmıştır. İçerikte statik web sayfası anlayışından dinamik web sayfası modeline geçiş aşamalarından sonra web içerik yönetimi, kurumsal içerik yönetimi gibi içerik yönetimi kavramının kırılımları açıklanmıştır. Bölümde içerik yönetiminin bileşenleri (koleksiyon sistemi, yönetim sistemi ve dağıtım sistemi) ayrı ayrı açıklanarak yapısal içerik yönetimi kavramı ortaya konulmuştur. Bölüm sonunda, içerik yönetim sisteminin ihtiyaç değerlendirmesi yöntemi açıklanmıştır. Bu çerçevede, İYS'nin hesaplama tabloları ile organizasyonlara rehberlik edilmek istendiği anlaşılmaktadır. Bölümde, İYS'nin bir anlamda çıktıları olan kişiselleştirme, ileri web sayfaları, çoklu yayıncılık, e-ticaret, bilgi yönetimi, çevrimiçi topluluklar gibi özellikler ayrı ayrı anlatılarak bu özelliklerin yapılandırılmasına yönelik içerikler sistematik bir biçimde sunulmuştur.

3. bölüm (s. 199-429) içerik yönetimi projesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede, projenin planlanmasından, personel seçimine ve uygulanmasına kadar tüm yönleri açıklanmıştır. Daha sonra içerik yönetimi sisteminde insan kaynağı seçimine yönelik bilgi sunulmuş ve içerik yönetimi kavramı kapsamında tanımlanmış iş başlıkları açıklanarak içerik yöneticisi (content manager), proje yöneticisi (project manager), üretim müdürü (production manager), iş analisti (business analyst), bilgi mimarı (information architect), içerik analisti (content analyst), metator, altyapı personeli (infrastructure staff), İYS yöneticisi (CMS administrator), yazılım geliştiriciler (software developers), yayıncılık personeli (publications staff), içerik yaratım personeli (content creation staff) gibi içerik yönetimi projesinde rol alan insan kaynakları tanımlamaları ve görevleri açıklanmıştır. Bölümde ayrıca organizasyonlarda İYS projesine adaptasyon ve diğer sistemlerle bütünleştirmeye yönelik işlemler ve süreçler açıklanmış ve İYS'ye yönelik gereklilikler tanımlanarak organizasyonların ilgili durumlarda yararlanabilecekleri kaynaklar sunulmuştur. Bu bölümde organizasyonların içerik yönetimine hazırlık değerlendirmeleri kapsamında uygulanabilecek ölçümlerden bahsedilmiş ve daha sonra içerik yönetimi projesi kapsamında kullanılacak olan yazılım ve donanımının seçim kriterlerine yönelik bilgi verilmiştir. Bölümde son olarak İYS'nin uygulama aşamaları ve uygulamada karşılaşılan süreçler (kullanılabilirlik testleri, beta testler, yayın testler vb.) açıklanmıştır.

Kitabın 4. bölümü (s. 451-755) “İçerik Yönetimi Çarkı” başlığı altında yapılandırılmıştır. Bu bölümde içerik yönetimi bileşenleri olan amaç ve gereklilikler, kullanıcılar, yayınlar, içerik türleri, yazarlar, kaynaklar, erişim yapıları, iş süreçleri ve

personel gibi yapılar açıklandıktan sonra içerik yönetiminde üstveri kavramının kullanımı hakkında bilgi verilmiştir. Bu çerçevede, öncelikle üstveriye yönelik kavramsal tanımlamalar yapılmış ve farklı üstveri türlerinin kategorizasyonuna yönelik bilgi sunulmuştur. Ardından İYS’de metadata kullanımının ve yapılanmasının önemine değinilerek nasıl uygulanacağına yönelik bilgi verilmiş ve kullanıcıların kategorize edilme yöntemleri kapsamında içerikler sunulmuştur. Bu çerçevede, kullanıcıların analiz edilmesine imkân tanıyan örnek yöntemler ele alınmıştır. Bölümde ayrıca içerik türleri ve yapıları anlatılarak içeriklerin sınıflama ve kategorizasyonlarının yapılandırılması ve İYS şablonlarının oluşturulması ile kişiselleştirme süreçlerinin nasıl uygulanacağına ilişkin ayrıntılı bilgi verilmiştir. Son olarak iş süreçlerinin yapılandırılması kapsamında iş akışları ve personel modellemeleri hakkında bilgi sunulmuştur.

İçerik ve içerik yönetimi hakkında hem kavramsal hem de tüm bileşenleri hakkındaki bilginin ilk dört bölümde ayrıntılı bir şekilde sunulduğu kitabın son bölümü (s. 791-993) “İYS Kurulumu” başlığı altında yapılandırılmıştır. Bu bölümde öncelikle İYS kurulumu temel düzeyde anlatılarak konuya giriş yapılmış olup, içeriğin işaretleme dilleri ve XML gibi yapılarla işlerliği ele alınmıştır. Daha sonra İYS’nin nasıl yapılandırılacağı ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

İçerik yönetimi kavramı günümüzde birçok alanda yoğun bir şekilde tartışılmakta ve üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bilgi bilim açısından değerlendirildiğinde büyük miktarda bilginin üstesinden gelinebilmesine yönelik teknikler barındıran bu kavrama dönük bu denli ayrıntılı bir çalışmanın literatürde yer alması önemlidir. Organizasyonel kullanımının yanı sıra, özellikle yeni mezunlar ve uygulayıcılar açısından farklı iş alanlarına ufuklar açabilen içerik yönetimi kavramını ve uygulamalarını net bir şekilde ortaya koyan ve adeta konuya yönelik bir başucu kitabı özelliği taşıyan kitap alanımız açısından değerli bir kaynak olarak değerlendirilmektedir. Titiz bir çalışmanın ürünü olduğu anlaşılan kaynağın kurgusunun konunun temelinden başlayarak her bölümde ayrıntıları açıklaması kullanıcının ilgisini çekebilecek bir nitelik kazanmasını sağlamıştır.

Bu alanda çalışanlar/bilgi profesyonelleri ve ilgili bütün araştırmacılar için temel başvuru kaynağı olarak kullanılacak kitaptaki bilgilerle, konuyla ilgili kavram ve uygulamaların birçok boyutuna dikkat çekilerek iş süreçlerinin verimliliğine katkı sağlanacağı inancındayız.